

Yttrande

Dnr 25KS433-3
2025-11-07

Kommunstyrelsen/
Kommunfullmäktige

Yttrande – Granskning av pensionshantering och redovisning, Gävle kommun

Ert diarienummer: 25REK25

Beskrivning av ärendet

Bakgrund och sammanfattning

Revisorerna genomförde under 2025 en granskning av Gävle kommuns av pensionshantering och redovisning. Syftet har varit att bedöma om kommunen säkerställer att hantering av pensioner sker med tillräcklig intern kontroll.

Ett antal kontrollfrågor var styrande för granskningen:

1. Finns ändamålsenliga rutiner för pensionsadministration och utbetalning av pensioner till anställda och förtroendevalda?
2. Sker kontroller och avstämningar i syfte att säkerställa en korrekt pensionsredovisning?
3. Är roller och ansvar avseende pensionsadministrationen tydliggjorda?
4. Sker pensionsredovisningen i Gävle kommun i enlighet med lagstiftning (LKBR) och rekommendationer från RKR?

Revisionskriterier:

Med revisionskriterier avses de bedömningsgrunder som bildar underlag för revisionens analyser och bedömningar.

Följande kriterier används för revisionell bedömning:

- Kommunallagen: kap 6:6
- Koncerninterna styrdokument relevanta för granskningen

Avgränsning

Revisionsobjekt i granskningen är kommunstyrelsen. Tester och kontroller omfattar underlag som ligger till grund för beräkning under perioden 2024-01-01 – 2024-12-31. Till kommunkoncernen hör helt eller delvis ett antal kommunala bolag. Dessa bolag behandlas inte i denna rapport

Metod

Metoder som användes under granskningen var en dokumentanalys samt intervjuer med nyckelpersoner. I granskningen genomfördes tester av de underlag som ligger till grund för pensionsförvaltarens beräkning av pensionsskuld samt pensionskostnad avseende avtalen AKAP-KR och KAP-KL.

Sammanfattning från rapport

Utifrån genomförd granskning är vår sammantagna bedömning att:

- Kommunstyrelsen inte helt (trafikljus: gult) säkerställt att det finns ändamålsenliga och tillförlitliga rutiner för rapportering av pensionsunderlag.
- Kommunstyrelsens interna kontroll i sammanhanget inte helt (trafikljus: gult) är tillräcklig.
- Kommunstyrelsen i allt väsentligt (trafikljus: grönt) redovisar pensionsåtagandet i enlighet med lagstiftning (LKBR) samt rekommendationerna i RKR.

Revisionsfrågor	Bedömning	
Finns ändamålsenliga rutiner för pensionsadministration och utbetalning av pensioner till anställda och förtroendevalda?	Delvis	
Sker kontroller och avstämningar i syfte att säkerställa en korrekt pensionsredovisning?	Delvis	
Är roller och ansvar avseende pensionsadministrationen tydliggjorda?	Delvis	
Sker pensionsredovisningen i Gävle kommun i enlighet med lagstiftning (LKBR) och rekommendationer från RKR?	Ja	

Revisorernas rekommendation utifrån granskningens resultat:

- Att komplettera befintliga rutinbeskrivningar till att även innefatta deadlines och utförandebeskrivningar över det arbete som utförs kopplat till processen för kontroll, test och betalning av inkommande premiefakturer samt de tester och kontroller som utförs av lönedata i samband med rapportering till KPA.
- Att komplettera det årshjul som finns upprättat inom kommunens redovisningsenhet till att även omfatta information om de avstämningar och kontroller samt det administrativa arbetet som utförs inom kommunen kopplat till pensionsskuld och ansvarsförbindelse.
- Att utöka befintliga rutinbeskrivningar med en tydligare rollfördelning och ansvarsfördelning över de olika ansvarsområdena. I dessa bör ordinarie ansvarig anges, samt ansvarig när ordinarie ansvarig ej finns tillgänglig att utföra sina arbetsuppgifter. Detta i syfte att minska personberoendet i pensionshanteringen och för att underlätta för effektiv överlämning av

arbetsmoment, i samband med 1 exempelvis sjukfrånvaro eller annat personalbortfall.

- Att vidta åtgärder i syfte att säkerställa att de identifierade avstegen från rekommendationerna i RKR R10 avhjälpas i samband med redovisning av pensionsåtagandet i Not.
- Att införa rutinmässiga tester av pensionsgrundande lön enligt lönesystemet jämfört med fakturaspecifikation gällande årsfakturan från KPA. Dessa kontroller bedömer vi mest lämpligt att genomföra på samtliga individer och ej stickprovvis.

Yttrande

Kommunstyrelsen har genomfört och kommer att genomföra utveckling av pensionsprocessen motsvarande de rekommendationer som revisionen lämnade.

Nedan redovisas svar på respektive rekommendation.

- Att komplettera befintliga rutinbeskrivningar till att även innefatta deadlines och utförandebeskrivningar över det arbete som utförs kopplat till processen för kontroll, test och betalning av inkommande premiefakturer samt de tester och kontroller som utförs av lönedata i samband med rapportering till KPA.

Svar:

Komplettering av befintliga rutiner till att även innefatta deadlines och utförandebeskrivningar över det arbete som utförs kopplat till processen för kontroll, test och betalning kommer att genomföras Q1 2026.

- Att komplettera det årshjul som finns upprättat inom kommunens redovisningsenhet till att även omfatta information om de avstämningar och kontroller samt det administrativa arbetet som utförs inom kommunen kopplat till pensionsskuld och ansvarsförbindelse.

Svar:

Ett arbete pågår med att slå ihop årshjulen som innehåller aktiviteter samt deadlines för pensionsadministration och redovisning. Komplettering av avstämningar och kontroller samt det administrativa arbetet som utförs inom redovisningsområdet kopplat till pensionsskuld och ansvarsförbindelsearbetet kommer att genomföras Q1 2026.

- Att utöka befintliga rutinbeskrivningar med en tydligare rollfördelning och ansvarsfördelning över de olika ansvarsområdena. I dessa bör ordinarie ansvarig anges, samt ansvarig när ordinarie ansvarig ej finns tillgänglig att utföra sina arbetsuppgifter. Detta i syfte att minska personberoendet i pensionshanteringen och för att underlätta för effektiv överlämning av arbetsmoment, i samband med 1 exempelvis sjukfrånvaro eller annat personalbortfall.

Svar:

Ett arbete pågår med att slå ihop årshjulen som innehåller aktiviteter samt deadlines för pensionsadministration och redovisning. I årshjulet kommer ansvarigfördelning och ersättare vid frånvaro att tydliggöras. Detta kommer genomföras under 2025.

- Att vidta åtgärder i syfte att säkerställa att de identifierade avstegen från rekommendationerna i RKR R10 avhjälpas i samband med redovisning av pensionsåtagandet i Not.

Svar:

Uppgift om "Ändring av försäkringstekniska grunder" har inte inkluderats i noten, då saldot enligt KPA:s underlag "Upplysningar till RKR R10" är 0 kr. Vi bedömde därför att upplysningen inte var relevant att ta med. Vi förtydligar detta i kommande redovisning, även vid nollsaldo och undvika eventuella oklarheter.

- Att införa rutinmässiga tester av pensionsgrundande lön enligt lönesystemet jämfört med fakturaspecifikation gällande årsfakturan från KPA. Dessa kontroller bedömer vi mest lämpligt att genomföra på samtliga individer och ej stickprovvis.

Svar:

För att löpande upptäcka och åtgärda brister samt säkerställa en hög kvalitet på handläggningen av medarbetarnas pensioner så kommer vi att införa kontroller av pensionsgrundande lön enligt lönesystem jämfört med fakturaspecifikationen från KPA. Ett arbete att skapa rutiner för kontrollerna ska utformas. Detta kommer att genomföras under första halvåret 2026.

Helena Bergström
Enhetschef HR-service

Liliana Sultana
Redovisningschef